

Fond får maksimal afkast af investering

Jyllands-Posten 13. august 2016, side 22, 816 ord

Forfatter: TORBEN KJÆR medlem Hovedstadens Regionsråd og Danske Regioners Sundhedsudvalg (EL) Frederiksværksgade 49, Hillerød

Oprettelse af Steno-diabetescentre kan give Novo Nordisk Fonden monopollignende indflydelse på behandling og forskning i Danmark.

Der er den senere tid udtrykt berettiget bekymring for Novo Nordisk Fondens planer for oprettelse af Steno-diabetescentre i hele landet, men med et forkeret fokus. Ifølge aftalen mellem fonden og Region Hovedstaden skal der stadig være behandling på de øvrige hospitaler og hos praktiserende læger.

Bekymringen bør være på, at fonden kan få monopollignende indflydelse på behandling og forskning i Danmark, selve konstruktionen og måden, den er blevet til på.

Det særlige for Region Hovedstaden er, at det nuværende Steno Diabetes Center, hvor regionen i mange år har købt behandling, overgår til regionen, hvilket er fremragende. Sagen blev forelagt Hovedstadens Regionsråd 18/8 2015 for lukkede døre under overskriften "Etablering af et diabetescenter i verdensklasse".

Enhedslisten foreslog åbne døre, da der netop burde være en offentlig drøftelse af de omfattende planer. Sagen er siden blevet åben, men den reelle politiske drøftelse er udeblevet, bortset fra at flere partier ved aftalens endelige vedtagelse i regionsrådet 17/5 2016 udtalte bekymring for, at fonden skal sidde med i bestyrelsen - Enhedslisten og SF stemte blank bl.a. derfor.

Må betale trecifret millionbeløb Fondens donation er små 3 mia. kr. , som er mange penge. Men i stedet for at falde på halen over fondens største enkeltdonation burde politikerne se på perspektiverne af den. Fonden betaler omkring 700 mio. kr. til opførelse af nyt Steno Diabetes Center Copenhagen (SDCC) ved Herlev Hospital.

Med aftalen skal centret i 2020 ud af de nuværende lokaliteter på en meget attraktiv grund, der ejes af Novo Nordisk A/S, som Novo Nordisk Fonden igen er hovedejers af. Et nyt domicil er med regionens overtagelse således nødvendigt, og det er glædeligt, at fonden betaler hovedparten. Regionen skal dog betale et trecifret millionbeløb selv, der kan gå ud over andet og bør vurderes fagligt.

Dertil betaler fonden 120-150 mio. kr. årligt de næste 10 år til forskning, som skal ses i lyset af, at man i dag formentligt donerer et lignende beløb til det nuværende Steno Diabetes Center samt andre inden for området. Fx er de 20 mio. kr. til sundhedsfremme og forebyggelse, der er indskrevet i aftalen, nøjagtigt det beløb, som Steno i dag får til samme.

Fonden får stor indflydelse Altså intet nyt, ud over at det mod aftaleteksten fra august 2015 kom med i aftalen. Den oprindelige aftale gjaldt behandling og forebyggelse af

komplikationer for personer, der allerede har diabetes, som åbenlyst er i industriens og fondens interesse.

Bortset fra udgifter til det nye center vil fondens udgifter formentligt være nogenlunde status quo. Til gengæld får fonden maksimal indflydelse på både behandling og forskning på diabetesområdet, først i Region Hovedstaden siden i hele landet, og kan med bestyrelsesposterne samt Steno-navnet, som fonden stadig ejer, promovere sig i verden som dominerende for forskning og behandling af diabetes i Danmark.

Et særdeles lukrativt afkast af investeringen.

650.000 diabetikere om 10 år Bekymringen for, at regionernes øvrige hospitaler fratages friheden til at forske uafhængigt af Steno-diabetescentrene og dermed fondens overvågning, bør tages alvorligt. Aftalen mellem Region Hovedstaden og fonden indebærer, at forskning og behandling på SDCC skal danne grundlag for de øvrige hospitaler. Der kan forventes en ensretning af, hvad der skal forskes i, og hvilken behandling der skal tilbydes.

Fonden får direkte indflydelse på denne prioritering, og deres holdning er ikke nødvendigvis i samfundets interesse. Eksempelvis forudses antallet af primært type 2-diabetikere at stige fra i dag 320.500 (2012) til 650.000 om bare 10 år. Samfundsudgiften vil stige fra 32 mia. kr. til 60 mia. kr. årligt, en hamrende dårlig forretning, hvor mange sygdomstilfælde bør forebygges.

Novo Nordisk og fonden har gennem snart 100 år taget udgangspunkt i (symptom)behandling af sygdomme, hvor samfundets interesse bør være at undgå, at raske mennesker bliver syge. Dette vil pr. definition være i modstrid med fondens økonomiske interesser, da de er afhængige af medicinalvirksomhedens indtjening, der burde sætte modsætningsforholdet i perspektiv.

En uvildig juridisk vurdering Med fondens ejerskab af landets største medicinalvirksomhed med diabetespræparater som en hovedindtægtskilde, samt at fonden henter sine midler fra virksomheden, burde konstruktionen med fondens deltagelse i bestyrelsen som hovedbidragsyder til samme underlægges en uvildig juridisk vurdering, eventuelt ombudsmandens.

Politikere med så åbenlyse interesser i en virksomheds donationer til offentligt regi ville blive erklæret dybt inhabile. Endelig har det fra flere sider været meldt ud, at professionelle bestyrelser kunne overtage ansvaret for sundhedsvæsenet i stedet for demokratisk valgte regionsråd. Dette bliver hermed afprøvet, og hvem, der konkret har interesse i det, kan kun blive gætterier.

For at undgå misforståelser har jeg været diabetiker type 1 i 55 år og har i 30 år været tilknyttet Novos Hvidøre Hospital og siden Novo Nordisks Steno Diabetes Center - begge med stor glæde.

Billedtekst:

- Samfundsudgiften til behandling af type 2-diabetikere kan på 10 år stige fra 32 mia. kr. til 60 mia. kr. årligt.

© - Jyllands Posten